

[Auken.]

hederne. Vi har fremlagt vores beskæftigelsesplan. Vi har fremlagt en række tanker. Vi er parate til i samarbejde med andre partier at prøve at finde frem til løsninger, der ikke alene kan klare problemerne, men som også kan sikre et mere langsigtet perspektiv og lægge grund for et udvidet samarbejde her i folketinget. Det er i denne ånd, at socialdemokratiet møder andre partier under sommerens alvorlige forhandlinger.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg skal meddele, at fremskridtspartiet også i år vil stemme imod forslaget til lov om tillægsbevilling, og jeg skal kun henvise til vore bemærkninger herom i betænkningen.

Herudover mener jeg, vi i dag bør drøfte den alvorlige økonomiske situation, som landet finder sig i. Vi ved, at flere økonomer har gjort sig til talsmænd for, at alle lande, og i særdeleshed de valutastærke lande, skulle pumpe øget købekraft ud gennem underbudgøttering af statsbudgettet. Flere lande har prøvet dette middel, virkningen kender vi derfor, og den har ikke været gunstig, hverken for beskæftigelsen eller for valutabalancen. Og hvorfor har den ikke det? Hvorfor duer Keynes' besnærende teorier ikke mere? Keynes' teorier blev virkeliggjort i 1930'erne og gik bl. a. ud på, at staten under lavkonjunkturer skulle betale folk for at grave grøfter og derefter betale dem for at dække disse grøfter til igen. Derved ville disse mennesker få en løn. Denne løn ville de kunne bruge til at købe varer for. Der skulle igen ansættes flere mennesker til at producere disse varer osv. Denne teori var rigtig i 1930'erne, men den kan desværre ikke bruges i 1970'erne, hvor den vestlige verdens økonomiske samfund ser helt anderledes ud.

Forskellen i reallønnen for den beskæftigede og den arbejdsløse er i 1970'ernes vestlige industrilande meget, meget ringe. Det skyldes bl. a. følgende fem forhold:

For det første er indkomstkattetrykket for den sidst tjente krone forholdsvis høj, nemlig fra 30 til 80 pct. De sociale ydelser er i de fleste lande stigende med en faldende bruttoløn. Arbejdsløshedsunderstøttelsen er meget høj, i hvert fald i forhold til, hvad den var i 1930'erne. Der er en del af de arbejdsøse verden over, der har mulighed for at supplere deres rådighedsbeløb ved såkaldt måneskinsarbejde. Endelig:

som arbejdsløs sparer man en række udgifter i form af transport, arbejdstøj m. v.

Som følge af, at forskellen i rådighedsbeløbet er meget ringe, vil effekten, hvis man gjorde som i 1930'erne, nemlig betalte løn til personer for at grave grøfter og dække dem til igen, blive meget, meget ringe. Der vil ikke som i 1930'erne blive sat en kædereaktion i gang, for de pågældende får stort set ikke flere penge til at købe varer for, end de har, hvis de er arbejdsløse.

Det store statsunderskud har desværre en lang række negative virkninger både på betalingsbalancen og på beskæftigelsen. England, der i sidste finansår havde et statsbudgetunderskud på 10 mia £, har måttet tåle, at deres betalingsbalanceforhold nu er blevet så uholdbart, at de i realiteten er blevet sat under administration af deres kreditorer, og beskæftigelsen er ikke blevet forbedret med en tøddel.

For Danmarks vedkommende er billedet fuldstændig det samme: til trods for at vi igennem de sidste to finansår har haft gigantiske tocifrede milliardbeløb i underskud på statsbudgettet, er beskæftigelsen nærmest blevet forværret. Et stort underskud på statsbudgettet betyder altså en dårligere betalingsbalance. For at råde bod herpå har man forsøgt at sælge statsobligationer for tocifrede milliardbeløb; man har endvidere et stramt udlånsloft, og man har vedtaget en restriktiv deponeringsordning for bankerne, altså alt i alt en meget, meget stram pengepolitik. En stram pengepolitik betyder en høj rente. I september 1975 var renten på obligationsmarkedet omkring 13 pct. Nu ligger den på omkring 16 pct. Denne høje rente betyder nedgang i boligbyggeriet samt lave investeringer i erhvervslivet. Den høje rente indebærer endvidere en forhøjelse af omkostningsniveauet for industri og landbrug. Alle disse ting har en meget, meget negativ indflydelse på beskæftigelsen.

Det store statsunderskud betyder ligeledes en højere inflationsrate, end man ellers ville have, hvorefter eventuelle indkomstpolitiske løsninger som f. eks. augustforlig o. lign. på forhånd er dømt til at mislykkes, hvilket igen betyder, at beskæftigelsen inden for eksport-erhverv og importkonkurrerende erhverv er lavere, end den ellers ville have været.

Det store statsunderskud har betydet, at staten har måttet låne omkring 10 mia kr. i udlandet samt et anseligt beløb i indenlandske lån.